

له چاودیزیکی چاکهوه بۆ چاودیزهکهی رۆژنامهی کوردستانی نوی

لەم چەند پۆزدا ئەمە دووهەجقاره، کوردستانی نوی لەسەر سکالای ناوەندى چاک له بەریز تاڭەبانى لەبەرامبەر ھەلۆستى لە ھەمبەر جىبەجىنەکەن سەپاوا بەسەر تاوانكىارانى ئەنفال دېتە قسە و بابەت دەنۋوسيت. ولامەكان تىكەلۇپىكەن، نكۈلىكەن و سەرلىشىۋاندى تىدایە. ئەوهش ناچاوهەر وانکراو نەبووه و ئاماژە بە پشۇونەنگى ئەوان بەرامبەر بە ماھى ياسايى و شىلى ھاولاتيان و کوردستانىيەن دەكات.

ھەموو كەسەتى ھوشيار دەزانىت لە عىراق و کوردستاندا ياسالە ئاست دەسەلاتداراندا سەرەودر نىيە، ئىتر ئەم ترسە ئىنك لە چىيە؟ شىوهنەكە بۆ ئەم سکالايىھە، يان بۆ ئەوانەيە لە داھاتوودا دەكرين كە چاک دەرگاکە خستە سەرگازى پشت؟

ئەوهى يىنك و ھەموو دەسەلاتداران لېلى دەتسىن تىكىش كانى دىوارى ترسە لە لايەن جەماودەوه، چاک يەكم چەكۈشى خۆى لە دىوارە بەسەامە دا لە روی ياسايىھە، ئەمە يەكم سکالايىھە لە لايەن ناوەندىكى كوردىيەوه لە عىراق و کوردستان بەرە دەسەلاتدارى پلاھ يەكى ئەم ولاتە دەكرىتەوه، واتا چاندىنى روشنىبىرى سکالاکەن و داواي ماڭىردنە لە لايەن ھاولاتيانەوه. چاک رىكخراوينكە بەرددوام بە دواداچۇونى خۆى دەكتات لەسەرى و دەيەگەيەننە كەن، بەمەش بابەتكە دەبىتە كەن ئىكى زىنەدووى گشتى و لەگەل بەرددوامىدا دىوارى ترس دەشكىننەت، رىڭە بۆ بەدامەزداوکەن دىاردەيەكى ياسايى دەوا لە ھىزرى خەتكىدا خوش دەكتات، بەم ھەنگاوهش تەھواوى سىتەمى داد لە کوردستان و عىراق دەخىرىتە ئىر پرسىيارەوه. ئەنجامى ئەو ساڭالايىھە، بىوونى دامەزداوە ناديموکراسى و پشۇوتەنگ و لوتبەرەن دەسەپېتن و ياسا پېشىل دەكەن. تا ئىستا بۆ بە خەنگۇترا ئەم سزايدە بۆ دواكەوت و رۆتى دەسەلاتداران لەمەدا چىيە؟ كىشە ياسايىھەكان كامانەن و بۆ ناكۆكى لە نىوان دەسەلاتداران و دادگا و كەسانى ناو دادگا ھەيە؟

ئەگەر ئەوان بىروايىان بە پەرنىپە ديموكراسىيەكان ھەيە، دەبوايىا ك. ن. وەك كەنائىكى راگەيانىن و زمانحانى پارتىكى بەناو سۆسىال دىمۆكراط، بەریز مام جەلالىش وەك ياسايىھە دوور لە ھەنچۈن و نكۈلىكەن، ياسايىيان بىبەرىپۈونى خۇيىان لە تۆمەتكەن رۇونكىدايەتەوه. دەستخۇشيان لە ناوەندى چاک بىردىبايىا بۆ ئەم ھەنگاوه، كە بەشىۋەيەكى زۆر مۇدىرلەنە لە بەرامبەر وەرگەرتەوهى ماھەكانىاندا، هانايىان بۆ ياساوا دادپەرەودر بىردووه.

ماھى ھەر رىغراوېكە ماھەكانى خۆى پىادە بکات و كەنگى لىۋەرگىت، چونكە ھەر رىكخراوېك بۆ گەيانىدىن پەيامىكى دىيارىكراو پىك دېت، كەسىش موزايىدەي كوردىيەتى بەسەر سەرەرۆك كۆمەرەوه نە كەرددووه، نە بەریزىشى و نە كەسى دىكەش ناتوانن ئەو مزايدەيەمان بەسەردا بىكەن چەندە لە پلاھى باڭادا بىن، بەھەموو رىزىكەنانەو بۆ لايەنە پۇزەتىفەكانى مېڭۈرىتىكەن ھەركەسەيىك، بەلام كە ئەو كەسە زىانى بە بەرژۇوندى قوريانىان گەياند، ئەوه ماھى ھەر رىكخراوېكى داكۆكىكارى قوريانىانە بەر بەو زيانە بگىت.

چاک له کاتیکدا زور باش ناگاداری نه بونی سه روهری یاسایه له نیراقدا، وکو ریکخراویکی سثیلی فدرمی کوردی داکوکیکاری قوربانيان، به مکارهی به ئەرك و مافی خۆی هەنساوه، زیاتری نه کردوده. بۇیە نەو هەنگاوە یاساییه هەنگرتى بەردی گەوره نییە، وکو هەندىتک دەیلین. کاتیک کەسانیتکی سیاسى دەبنە ریگر لەبەردمە جىبەجىتكەن یاسا، چاک ھاناي بۇ دادگا بىردووه. ئەركى حکومەتى كوردستان بۇو لەسەر ئەركى خۆی پارىزەرمان بۇ دايىنېكەت، مسوگەرى پرۆسەيەكى رەواي یاسایى لەبارەيە و بکات.

كوردستانى نۇئەھەم و كەس زیاتر و باشتى دەزانىت ناوهنىدى چاک كىيە، ئەگەر دەشيانەۋىت ئەو گەروپەي بەناوى چاک كاردەكەن بىكەن بە ئەلتەرناتيفە مەعقولەكەيان ئەو بەلامانەو گەنگ نیيە و پېرۇزىان بىت. نەوان زور ئەزمۇنۇيىان لە دروستىرىنى چىزبىشكە و كۆپى كەنلىقى رېكخراوەكەن ھەيە، بەلام ھىۋادارىن لەو دەنلىابن، ناوهنىدى چاک گۆئى بەم ھەنگاوانە نادات و بەپىتى توانا لەسەر كار و ئەركەكانى خۆی بەرددوام دەبىت، وکو تائىستا كردوومانىھە و ھىنمامانىھە. ئەگەر كەمىيەك خۆيان ماندوو بىكەن ئەوا دەزانىن ئېمە لە حکومەتى يەكگەرتىو ھەريمى كوردستان ناوهنىتىكى فەرمىن. ھەولۇدان بۇ گومان خستەسەر بۇونمان و مۇنەتى فدرمى بۇونمان ھەولىكە ئامازە بە ھەولۇن ئەھىشتنى رېكخراویکى بۈرى سقىل دەكتا.

ئېمە پېمانخۇشە لە ولاتىكدا زىان بەسەر بەرەن سەرۆك كۆمارەكەمان باواھى بە بىريارى ھەلواسىن نەبىت، ھەلواسىن نابەجىتىن جۆرى سزادانى مەرۆفە. بۇوي پرسىيارى راكشاومان دەكەيەن ئېو و دەپرسىن: چەندەزار پۇئەي كورد لەسەر بىريارەكانى بەرىز مام جەلالدا كرانە سوتەمنى بەرژەوەندى حزبىيەتى، ئەو بۇ ئەوسا ئەو ھەلۇيىتەي نەبۇو؟ بۇ بەرىز مام جەلال لە كوشتنى گەريلاكانى باكۈر ئەو دىاردىيە قەددەغە ناکات؟ سالان سەدان سزاى كوشتن لەسەر دەھەنەلەنەن ئەلەنلىكى بەرىز مام جەلالدا لە عىراقدا ئەنجامدەدرىن، بۇ ئەو ئېو و ئېدەنگىن؟ چۈن بەرىزى دەبىتە سەرۆكى ولاتىك كە لە ئەنجامدەن ھەلواسىندا لە لىستى دەشدايە؟ ئەدى بىريارى ژمارە 10 كە لە بەروارى 9-10-2005 دا دەرچۈوه و تايىيەتە بە دادگای بالاى تاوانەكەن، كە پەسىنى سزاى ھەلواسىن دەكتا، بەرىزى وەك سەرۆك كۆمار و بەرىزان عادل عەبدوالەھەدى و غازى عەجيلى يىاوهەر وەك ھەردوو جىڭەرەكەي واژۇيان لەسەر نەكەرددووه؟ سەھىرە وىزدانى مەرۆف دۆستى بەرىز مام جەلال تەنها جار جارە لەسەر ھەلواسىنى تاوابنبارانى ئىنۋسايدى ئەنفال دەجۈيەت. پاكانەكە ئازاد جوندىيانى بۇ تائەبانى لەسەر باوكى ئەنفال (سۇلتان ھاشم) ..

زۇرن ئەوانەي ھەواي سیاسى دەھەلات ، سەرخوشيان دەكتا و بەئارەزوی خۆيان رەفتار ، ئىدوان ، تاوان و پاكانە ... دەكتەن و ئەيدىيان دەچىت سېبى لە مېژۇو يان بەرامبەر دادگای گەل ، دەكتەن بەر نەفرەتلىكىدن ، يان ھاوشىپەي جاش و رەفيق حزبى تادەگاتە كەسە دېكتاتورەكەن دەپارىنەو ؟

چاک بەگشتى و پۇلن ئەندامى بەتايىيەتى ، توانىيان بىنە دىنەمۇئى جولانىدىن چەندىن نازارەزايەتى خەنگ لە دۆسەيەي گەورە جەلالانى ئەنفال (نىزار خەزىەجى و سۇلتان ھاشم و تاراق دەھەزان و وەفيق سامەرائى تادەگاتە دەيان كە لە جاش لەتەك چەند دۇزىماھە مالپەرە كەسەيەتىيەكدا . وە توانى لە ھەولۇ تاوانى (بارازانى و تائەبانى) لە بچوکىرىنەو يان بىتتاوانىيان بىزگارىيان بکات و بە نەوهەكانى ئىستا و ئايىنەي بناسىنى و بۇ مېژۇش بەدۆكۈمىتىيان بکات .

یه کیک لهو قه‌لهم به دهستانه‌ی یه‌کیتی، ئازاد جون‌دیانیه، که به چپ و راست له نوسین و ناخافتن له سه‌هر (تاوان، دزین، ناپاکی، گهندەلی ... یه‌کیتی به‌گشتی و تاله‌بانی به‌تاییه‌تی داکۆکی دەکات. نەمەش بەھەر پیوه‌ریک لیکی بىدەینەو بە شەریکه تاوان نەزمەر دەکریت . ھەموو نەوانەی ئازاد دەناسن، نەو له شاخەوە تادەگاتە چەند سائیکی دواي راپەريێن ئازاد تارادیهک ئازادبوو . بەلام (کورسی و دەسەلات) تاله‌بانی گوتەنی، ئازادی له ئازاد خست . ئازاد له شاخ به‌تاییه‌تی دواي شکستی ٨٨ ، تاله‌بانی بە یه‌کیک لە ھۆکارەگانی شک تەکان له قه‌لهم دەدا ، بەراده‌یهک له یه‌کیک لە باپەتەکانی رۆژئامەی بەرهى كوردىستانى ، نوسىببوي (ئاوه سیاسیه‌کەی كورد له سه‌رۇچاوهە پىسە ، بۇلە دەبىت له سه‌رۇچاوهە بىگ‌ورىن) له كاتىكىدا ئەوكات سەرۇچاوه سیاسیه‌کە كورد ، نەوندە قىزەوەن نەبىبۇ؟

به ۵۰٪ نهودی له سه رکه ییس جه لادانی گله کهم ههندی کارم کردوه ، " تاله بانی سه رکی
فرماندهی " ئازاده کان " کە بهشى شىرى له داکۆكىيە کان بەرددە وۇرت . بەرددە وام هەر له رېشانە وە سیاسى
تادەگاتە فشار خستە سەر بنەمەلە کەم وەک بەعسىيە کان ئاگادارى كردونە تەوە کەواز له وە رېبازە بەيىنم .
هاوکات له دۆسىيە سوتان هاشم بانگى چەند نەندامىيکى چاکى كردوو تا خۇبانى لى يېبەرى بىكەن .
سەرچەم ئەمانەش تەنیا بە هوکارى نەھەدی ، ئىيەمە دەمانویىست جه لادانی نەتە وە كەمان نەبەنە رىزگاركەرى
خەلکى كورستان بەلکو بەپىتى تاوانە كانيان سزا بىدىن .

سەيركەن چۈن لە پاساو ھىنـانـهـوـدـى بـوـتـالـهـبـاـنـى كـبـهـنـاـوـى (چـاـوـدـىـرـىـكـهـوـهـ) لـهـكـورـدـىـتـاـنـى نـوـى دـاـكـوـكـى لـى دـكـاـتـ ؟ كـهـرـچـى نـهـوـكـاتـ وـلـامـاـنـ دـايـهـوـ بـهـوـانـهـى كـبـهـنـاـوـى "چـاـكـىـشـ" لـهـسـهـنـگـهـرـى كـورـدـىـتـاـنـى نـوـى دـدـجـهـنـگـانـ . بـهـلـامـ بـاـپـرـسـ يـارـىـكـ لـهـ جـونـدـيـانـيـهـكـانـ بـكـهـيـنـ ، نـهـرـىـ بـهـ رـاـسـتـانـهـ تـالـهـبـاـنـى دـىـزـايـ لـهـسـىـدـارـدـانـهـ بـوـهـ وـاـخـىـ لـهـسـىـدـارـدـانـى سـولـتـانـ هـاشـ نـاكـاتـ ؟

۱/ یه کیک له سیماکانی تاله‌بانی ، له ئاخافتن و رهفتار ، به هیچ شیوه‌یه ک ریز له هه‌ستی کورد ناگریت .
به پیچه‌وانه‌ی بارزانی له ووتون سه‌رۆکی نه‌ته‌وهیه ، له کرداریش پیچه‌وانه‌یه تسو . بـویه ئەگەر تەنیا له بـواری
گـەلـکـۆـزـیـ کـۆـرـدـ هـەـلـوـیـسـتـیـ تـالـهـبـانـیـ سـهـیرـبـکـیـنـ ،ـ لهـ دـۆـسـیـهـیـ نـزـارـخـزـرـجـیـ کـەـ لـهـوـلـاتـیـکـیـ پـرـ لهـیـاسـایـ
دورـلـهـسـیـدـارـدـانـ ،ـ درـایـهـ دـادـگـاـ .ـ تـالـهـبـانـیـ وـ بـارـزاـنـیـ بـهـنـاوـیـ پـارـتـهـکـانـیـانـ نـامـهـیـ بـیـتاـوـانـیـانـ لهـ
(ـئـەـنـفـالـکـرـدـنـ کـۆـرـدـ)ـ بـوـ دـادـگـایـ دـانـیـمـارـکـیـ نـوـسـیـ وـهـمـوـکـورـدـیـانـ بـهـرـامـبـهـرـ ئـەـوـبـیـهـکـانـ شـهـرـمـهـزارـ کـردـ ،ـ
تـەـنـاـهـتـ تـالـهـبـانـیـ ئـامـادـیـشـیـ دـهـبـرـپـیـ ،ـ شـاهـیدـیـ بـوـ بـیـتـاـوـانـیـ بـدـاتـ وـ لـهـمـیـدـیـاـکـانـیـشـ رـایـ گـەـیـانـدـ ،ـ ئـەـوـانـهـیـ
لهـ پـشتـ جـوـلـانـدـنـ ئـەـوـ کـەـیـسـەـنـ پـیـاوـیـ بـهـعـسـنـ ؟ـ هـاـوـکـاتـ دـارـیـژـهـرـیـ بـیـرـیـ ئـەـنـفـالـ ،ـ وـهـفـیـقـ سـامـهـرـافـیـ کـرـدـهـ
راـیـزـکـارـیـ سـیـاسـیـ ،ـ سـوـلتـانـ هـاشـمـیـ کـرـدـ یـهـ کـیـکـ لـهـ ئـەـسـتـیـرـهـکـانـیـ سـوـپـایـ عـیرـاقـیـ مـهـنـ .ـ سـهـدانـ فـرـۆـکـهـوانـیـ
پـیرـ لـهـ تـاـوـابـارـیـ بـهـعـسـ پـیـتـیـ رـاـگـەـیـانـدـ وـهـرـنـهـ سـلـیـمانـیـ زـیـانتـانـ دـهـپـارـیـزمـ

/۲ نگهار تاشه بانی نهادنده مروف دوسته و دزی سیاسته قیاده دانه نهی چون له یزیر قه نهاده رهوي حزبه کهی ، سالانه له ناوه نده مروف دوسته جبهانيه کان برواناهه پيش يكاري مهتر سيدار له سه رهافی مروف له یه خهی ددرجهت ؟ اخیر نهه جگه (نوكته و چه اوشه) چيتر هه لسه نگاذنی بتو بکهين کله نهاده همه وو

بەندەکانی جارنامەی مافی مروڤ ، تەنیا دزی "لەسیدارەدانە" ؟ ئەو ناوەند و کەسایەتیه مروڤ دۆستانەی لهوئىنهی (ئامنسەتى) كە دزی لەسیدارەدان ، ھاوكات بەپراكتىكى دزی ئەشىنجە و تىرۇر و فەلاقە و نان بىرين و ئابلوقە ئابورى خستتە سەرپارت و و داھاتى گەل دىزىنىش ؟

۳/ تالەبانى كە مازايىدەي ئەو بەسەر خەلک دەكەت كە دزی سیاسەتى "لەسیدارەدانە" ، بەلام ئايى ئازاد جوندىيانىيەكان ، دەتوانى پىمان بلىن تەنیا لەو ۲۰ سالەتى تەمەنلى دەسەلاتى رەھاتى تالەبانى ، چەند كەس لەدەقەرى ئەوان ، تىرۇر يان ئەشىنجە دراوه ؟ ئاخىر تىرۇرى حەممە حەلاق و ھاوريكىانى ئەوەندە كۈن ئەنەن ئەنچام درا ؟؟ بۆيە تالەبانى لەبرى پەت ھەلۋاسىن گولە بەكارەھەيتى ؟

۴/ لەوەلاەمە ئازاد جوندىيانى ، بەئاشكرا دىيارە ھۆكاري سەرەتكى داكۆكى تالەبانى لەسەولتان ھاشم ، مەسەلە پەدنىيەب و مافى مروڤ نىيە بەلكو پەيودنەدىيە سیاسىيەكانە لەگەل سونە و ولاتە عەرەبى و ئەمەرىكىيەكان . ئەگەرنى باز تالەبانى دزى ئىيىدامى عەلى حەسەن مەجيىد و وەتبان يان قاعىيەدە و دزو چەتە ھاوشىيە سەولتان ھاشم ناوەستى ؟ سەرجەم ئەم سازشكاريانەشى لەسەر مافى كوردە ، لەپېنزاوى كورسييەكەي .

۵/ ئەگەر تالەبانى دزى سزاي لەسیدارەدانە وەك پەدنىيەب ، دەبوايە ھەرگىيز نەبوايە بەسەرۆك كۆمار چونكە لەدەتوري عىّراق دا بىرىمارى لەسیدارەدان نەك ھەر رەتنە كراوهەتە و بەلكو دانىشى پىانراوه ، ھەرخودى تالەبانىيىش ئىيمزاي لەسەر كردۇ ؟

ماوهەتەوە ئەوەبلىيم ئەو ناو بەرپرسانەي بەناوى چاکەوە باز كوردىstan نوى داوه گروپى چاک ئىنفۇن ئىيمە لېيان بەرپرس نىن و مىزۇو ھەلسەنگاندىن باز ئەورەقتارەيان دەكەت

كورتە سەرەج

۱. سەولتان ھاشم لەسەربەرزى تاوانى ئەنفال چىكى ناو ناوە ئەنفال .

دەقى پاكانەكەي ئازاد جوندىيانى لەم لېنكەي خوارەوە بخوبىنەوە

<http://www.kurdocide.com/ku/news.php?readmore=5553>